EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 12 14
COM(2015) 646 final

2015/0296 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostata dėl pareigos taikyti minimalų standartinį tarifą trukmės

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

2006 m. lapkričio 28 d. Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos[1] (toliau – PVM direktyva) 97 straipsnyje nustatyta, kad nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. standartinis tarifas negali būti mažesnis kaip 15 %.

Ši nuostata grindžiama Europos bendrijos steigimo sutarties (toliau – EB sutartis) 93 straipsniu. 2009 m. gruodžio 1 d. EB sutarties 93 straipsnį pakeitė Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 113 straipsnis. SESV 113 straipsnyje nustatyta, kad Taryba, spręsdama pagal specialią teisėkūros procedūrą ir pasikonsultavusi su Europos Parlamentu bei Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, vieningai priima nuostatas dėl apyvartos mokesčius reglamentuojančių teisės aktų suderinimo, būtino užtikrinant, kad bus sukurta ir ims veikti vidaus rinka bei bus išvengta konkurencijos iškraipymo.

Siekdama, kad 1993 m. sausio 1 d. būtų sukurta vidaus rinka, Komisija pateikė pasiūlymų, kuriais siekiama nustatyti galutinę mokesčių derinimo sistemą.

Tačiau paaiškėjus, kad Komisijos pasiūlymų iki 1993 m. sausio 1 d. nebus įmanoma priimti, Taryba nusprendė taikyti pereinamojo laikotarpio sistemą. Dėl PVM tarifų ji priėmė Direktyvą 92/77/EEB[2].

Minėta direktyva nustatyta minimalių tarifų sistema. Joje nurodyta, kad nuo 1993 m. sausio 1 d. iki 1996 m. gruodžio 31 d. nustatytas standartinis tarifas nė vienoje valstybėje narėje negali būti mažesnis kaip 15 %. Šios nuostatos galiojimas buvo pratęstas penkis kartus ir ji taikoma iki 2015 m. gruodžio 31 d.

Neseniai padarius PVM direktyvos pakeitimų[3], įgyvendintas apmokestinimo pagal paskirties vietą principas, nes jį taikant yra mažai galimybių sudaryti tarptautinius sandorius, kuriais siekiama mažesnių PVM tarifų ir kuriais gali būti iškraipoma konkurencija. Tačiau netiesioginių mokesčių – tiek akcizų, tiek PVM – srityje įprasta nustatyti minimalius tarifus, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad tarpvalstybinei prekybai ir nuotolinei prekybai minimalios ribos nesiekiantis PVM tarifas tebetaikomas kilmės, o ne paskirties šalyje. Taigi visose valstybėse narėse taikant minimalų standartinį tarifą, kaip ir yra šiuo metu, imamasi naudingų tinkamo vidaus rinkos veikimo apsaugos priemonių.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu visų valstybių narių taikomas PVM tarifas yra didesnis nei 15 %, galiojantis nustatytasis 15 % minimalus standartinis tarifas valstybėms narėms taip pat užtikrina veiksmų laisvę, kadangi sudaroma galimybė vykdyti PVM reformas, kuriomis siekiama sumažinti standartinį tarifą išplečiant PVM bazę ir apribojant galimybę taikyti lengvatinius tarifus.

2011 m. gruodžio 6 d. Komisija priėmė komunikatą dėl PVM ateities[4], kuriame pasiūlė atsisakyti kilmės šalies principo ir aptarė keletą apmokestinimo paskirties šalyje įgyvendinimo būdų. 2016 m. Komisija paskelbs bendrajai rinkai pritaikytą veiksmų planą siekiant paprastos, veiksmingos ir nuo sukčiavimo apsaugotos galutinės pridėtinės vertės mokesčio sistemos. Veiksmų plane bus išdėstytos būsimo darbo, grindžiamo pasiekimais

---

1 OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

2 OL L 316, 1992 10 31, p. 1.

3 2008 m. vasario 12 d. Tarybos direktyva 2008/8/EB, iš dalies keičianti Direktyvos 2006/112/EB nuostatas, susijusias su paslaugų teikimo vieta (OL L 44, 2008 2 20, p. 11).

4 COM(2011) 851.

įgyvendinant veiksmus po to, kai 2011 m. buvo priimtas Komisijos komunikatas, kryptys. Visų pirma, jame bus nustatyti pagrindiniai Komisijos siūlomi ES vidaus prekybos galutinės PVM sistemos bruožai ir jos numatomos reformos siekiant galiojančias taisykles dėl PVM tarifų pritaikyti prie galutinės sistemos, grindžiamos paskirties šalies principu. Atliekant šią taisyklių dėl PVM tarifų peržiūrą bus įvertinti du aspektai: ar valstybėms narėms galima suteikti daugiau savarankiškumo nustatant tarifus (daugiau lankstumo) ir kaip spręsti klausimą dėl laikinų nukrypti leidžiančių nuostatų, kuriomis numatyti neapmokestinimo atvejai, nuliniai ir labai sumažinti tarifai ir kurias reikėtų iš naujo apsvarstyti nustatant galutinę PVM sistemą.

Šiomis aplinkybėmis, tol, kol nėra priimta sprendimų dėl galutinės sistemos formos, tikslinga palikti galioti principą, kuriuo vadovaujantis minimalus standartinis PVM tarifas yra 15 %, ir pasiūlyti šiuo metu galiojančias taisykles pratęsti [dvejiems metams iki 2017 m. gruodžio 31 d.]. Nustačius tokį laikotarpį suinteresuotiesiems subjektams būtų užtikrintas reikiamas teisinis tikrumas ir sudarytos palankesnės sąlygos surengti išsamesnes diskusijas dėl PVM tarifų, kiek tai susiję su būsimu PVM srities veiksmų planu.

- **Derėjimas su galiojančiomis šios politikos srities nuostatomis**

Pasiūlymu siekiama pratęsti šiuo metu galiojančios nuostatos (PVM direktyvos 97 straipsnio) taikymą, todėl jis yra suderinamas su galiojančiais teisės aktais.

- **Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Netaikoma.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Direktyva iš dalies keičiama PVM direktyva. Teisinis pagrindas – Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 113 straipsnis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Subsidiarumo principas taikomas, jei pasiūlymas nepriklauso išimtinei Europos Sąjungos kompetencijai. Šio pasiūlymo tikslų valstybės narės negali tinkamai pasiekti dėl toliau nurodytų priežasčių.

Europos Sąjunga PVM direktyvoje jau nustatė suderintas nuostatas dėl PVM tarifų taikymo. Šios nuostatos gali būti keičiamos ir jų taikymas gali būti pratęsiamas tik Europos Sąjungos teisės aktu, o valstybių narių teisės aktai negali nukrypti nuo suderintų taisyklių.

Taigi įgyvendinti pasiūlymo tikslus ir Europos Sąjungos piliečiams užtikrinti lygias galimybes galima tik Europos Sąjungos veiksmais. Todėl pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą.

- **Proporcingumas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl toliau nurodytų priežasčių.

Šiuo pasiūlymu paliekamos galioti dabartinės sąlygos, kuriomis valstybės narės taiko minimalų standartinį 15 % PVM tarifą.

Pasiūlymu siekiama tik pratęsti laikotarpį, kuriuo taikoma dabartinė nuostata, todėl priemonė yra proporcinga siekiamam tikslui. Pasiūlymas nesusijęs su finansinėmis Europos Sąjungos išlaidomis ar nauja finansine našta įmonėms ir vartotojams.

- **Priemonės pasirinkimas**

Siūloma priemonė – direktyva. Jokia kita priemonė nebūtų tinkama, nes pasiūlymu keičiamos jau galiojančios direktyvos nuostatos dėl PVM tarifų.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- ***Ex post* vertinimas ir (arba) galiojančių teisės aktų tinkamumo patikrinimas**

Dabartinio minimalaus standartinio PVM tarifo taikymas pratęstas penkis kartus. Šiuo šeštuoju taikymo pratęsimu išlaikoma esama padėtis, kuri yra priimtina, ir suinteresuotiesiems subjektams užtikrinamas teisinis tikrumas ir kartu sudaromos palankesnės sąlygos patikslinus taisykles dėl standartinių ir lengvatinių PVM tarifų įsigalioti ES vidaus prekybos galutinei PVM sistemai.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Atsižvelgiant į tai, kad pasiūlymu dabartinių sąlygų taikymas pratęsiamas tik ribotam laikotarpiui, kad Komisijai nebuvo pranešta apie jokį konkretų skundą ar prašymą dėl standartinio PVM tarifo taikymo taisyklių ir kad rengiant PVM srities veiksmų planą numatyta platesniu mastu įvertinti tarifų sistemą, šiame etape konsultacijų su suinteresuotomis šalimis neprireikė.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Atsižvelgiant į tai, kad Komisijai nebuvo pranešta apie jokį konkretų skundą ar prašymą dėl standartinio PVM tarifo taikymo taisyklių, rinkti ir naudoti tiriamųjų duomenų neprireikė.

- **Poveikio vertinimas**

Aptariama priemone paprasčiausiai siekiama pratęsti laikiną nuostatos dėl laikotarpio, kuriuo bus taikomas dabartinis minimalus standartinis PVM tarifas, galiojimą. Tokiu būdu pratęsus galiojimo laikotarpį, paprasčiausiai liks galioti su standartiniu PVM tarifu susijusios dabartinės sąlygos.

Bet kuriuo atveju nesitikima, kad siūloma priemonė darys ekonominį, socialinį, regioninį poveikį ar poveikį aplinkai, jei, palyginti su dabartine padėtimi, nereikės padaryti jokių pakeitimų.

- **Reglamentavimo kokybė ir paprastinimas**

Pasiūlymas nesusijęs su programa REFIT ir juo neužkraunama reglamentavimo našta.

- **Pagrindinės teisės**

Netaikoma.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Europos Sąjungos biudžetui.

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėjimo, vertinimo ir ataskaitų teikimo taisyklės**

Atsižvelgiant į tai, kad 2016 m. Komisija peržiūrės visas taisykles dėl PVM tarifų, nebūtina konkrečiai įvertinti minimalaus standartinio tarifo taikymo pratęsimo.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Šiuo metu visos valstybės narės taiko minimalų 15 % PVM tarifą. Aiškinamųjų dokumentų dėl perkėlimo į nacionalinę teisę nereikia.

- **Išsamus konkrečių šio pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

1 straipsnis

1 straipsnyje siūloma pratęsti dabartinio valstybėse narėse nustatyto 15% minimalaus standartinio PVM tarifo taikymą nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d.

2 straipsnis

2 straipsnyje numatyta nuostata dėl direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę.

3 straipsnis

3 straipsnyje numatyta nuostata dėl direktyvos įsigaliojimo.

2015/0296 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS DIREKTYVA

kuria iš dalies keičiama Direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos nuostata dėl pareigos taikyti minimalų standartinį tarifą trukmės

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 113 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę[5],

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[6],

laikydamasi specialios teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) Direktyvos 2006/112/EB[7] 97 straipsnyje nustatyta, kad nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. standartinis tarifas negali būti mažesnis kaip 15 %;

(2) valstybėse narėse taikant šiuo metu galiojantį standartinį pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) tarifą ir pereinamojo laikotarpio sistemos mechanizmą užtikrintas priimtinas šios tvarkos veikimas. Nustačius naujas paslaugų teikimo vietos taisykles, pagal kurias pirmenybė teikiama apmokestinimui pagal vartojimo vietą, buvo dar labiau apribotos galimybės pasinaudoti PVM tarifų skirtumais pakeičiant minėtą vietą ir sumažinta galimybė iškraipyti konkurenciją;

(3) siekiant, kad dėl didėjančio valstybėse narėse taikomų standartinių PVM tarifų skirtumo Sąjungoje nekiltų struktūrinis disbalansas ir kai kuriose veiklos srityse neatsirastų konkurencijos iškraipymų, netiesioginių mokesčių srityje priimta nustatyti minimalius tarifus. Tai padaryti reikia ir PVM atveju;

(4) kol galutinai nenustatyta Sąjungos vidaus prekybos galutinė PVM sistema, būtų per anksti nustatyti nuolatinio standartinio tarifo dydį arba svarstyti galimybę pakeisti minimalaus tarifo dydį;

(5) todėl dabartinį 15 % minimalų standartinį tarifą reikėtų palikti galioti tokiam pakankamai ilgam laikui, kad būtų užtikrintas teisinis aiškumas, ir nustatyti galimybę ateityje atlikti peržiūrą;

(6) tai neužkerta kelio iki 2017 m. gruodžio 31 d. vėl peržiūrėti PVM srities teisės aktus, siekiant atsižvelgti į galutinai nustatytą Sąjungos vidaus prekybos galutinę PVM sistemą;

---

5 [5]OL C , , p. .

6 [6]OL C , , p. .

7 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).

(7) todėl Direktyva 2006/112/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2006/112/EB 97 straipsnis pakeičiamas taip:

„97 straipsnis

Nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. standartinis tarifas negali būti mažesnis nei 15 %.“

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2016 m. sausio 1 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

   Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja kitą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas